

1. TOSLO-2008-58216

INSTANS: Oslo tingrett - Dom.

DATO: 2008-10-03

PUBLISERT: TOSLO-2008-58216

STIKKORD: Miljøinformasjonsloven § 16 første ledd.

Saken gjelder spørsmål om Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (heretter « NOA ») har rett til nærmere beskrevet informasjon om forhold ved enkeltpersonforetaket Løvenskiold-Vækerø, Carl Otto Løvenskiolds (heretter « LV ») virksomhet. Det rettslige grunnlaget for kravet er lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet, miljøinformasjonsloven § 16 første ledd. (Sammendraget er hentet fra sakens innledning.)

Henvisninger: [lov-2003-05-09-31-§16](#) (Miljøinformasjonslov § 16),

SAKSGANG: Klagenemnda for miljøinformasjon [KMI-2007-11](#) - Oslo tingrett TOSLO-2008-58216 (08-058216TVI-OTIR/10).

PARTER: Løvenskiold-Vækerø AS, Carl Otto Løvenskiold (advokat Bjørn Stordrange) mot Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (advokat Nikolai Norman),

FORFATTER: Dommerfullmektig Eirik Aass.

Henvisninger i teksten: [for-1903-12-04-1572](#), [lov-1814-05-17-§110b](#) (GrL § 110b), [lov-1967-02-10-§13](#) (Fvl § 13), [lov-1967-02-10-§19](#) (Fvl § 19), [lov-1998-07-17-56-§3-3](#) (Regnskapslov § 3-3), [lov-2003-05-09-31-§17](#) (Miljøinformasjonslov § 17), [lov-2003-05-09-31-§18](#) (Miljøinformasjonslov § 18), [lov-2003-05-09-31-§1](#) (Miljøinformasjonslov § 1), [lov-2003-05-09-31-§2](#) (Miljøinformasjonslov § 2), [lov-2003-05-09-31-§5](#) (Miljøinformasjonslov § 5), [lov-2003-05-09-31-§9](#) (Miljøinformasjonslov § 9), [lov-2004-03-05-12-§1](#) (Konkurranselov § 1), [lov-2005-05-27-31-§18](#) (Skogbrukslov § 18), [lov-2005-05-27-31-§1](#) (Skogbrukslov § 1), [lov-2005-05-27-31-§4](#) (Skogbrukslov § 4), [lov-2005-05-27-31-§5](#) (Skogbrukslov § 5), [lov-2005-06-17-90-§15-7](#) (Tvistelov § 15-7), [lov-2005-06-17-90-§20-2](#) (Tvistelov § 20-2)

Skriv merknad

Saken gjelder spørsmål om Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (heretter « NOA ») har rett til nærmere beskrevet informasjon om forhold ved enkeltpersonforetaket Løvenskiold-Vækerø, Carl Otto Løvenskiolds (heretter « LV ») virksomhet. Det rettslige grunnlaget for kravet er lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet, « miljøinformasjonsloven » (mlinfl.), § 16 første ledd.

Sakens bakgrunn

NOA sendte 05.12.05 brev til LV med anmodning om utlevering av ulike typer informasjon som NOA mente var miljøinformasjon i miljøinformasjonslovens forstand. Informasjonen NOA ønsket var beskrevet i 8 punkter. Kun de to første gjengis her, da det er de tvisten gjelder:

1. *Detaljkart (1:10 000) over alle arealer med hogstklasse V*
2. *Detaljkart (1:10 000) over all skog med bestandsalder over 120 år.*

LV besvarte brevet 04.01.06, og ga da en del informasjon som svar på NOAs spørsmål. LV sendte imidlertid ikke over kartmaterialet som var etterspurgt. LV inviterte samtidig NOA til et møte for på LVs kontor for å « *gi noen ytterligere presiseringer av materialet* ». Det var ytterligere korrespondanse omkring utlevering av materialet i den påfølgende perioden, og ett møte ble avholdt hos LV i august 2007.

NOA sendte 01.10.07 klage til Klagenemnda for miljøinformasjon (heretter « Nemnda »), hvor NOA gjentok kravet om utlevering av materiale. Tilsvar ble inngitt av LV 23.10.07, og begge parter innga ytterligere ett innlegg før saken ble behandlet i Nemnda.

Klagenemnda for miljøinformasjon fattet 14.02.08 følgende vedtak i saken ([KMI-2007-11](#)):

« L-V må innan 30 dagar frå vedtaket er motteke gje slik informasjon som er kravd under punkt 1-4 og den delen av punkt 6 som gjeld køyring i samband med jakt. »

Retten viser til Nemndas beskrivelse av saksgangen på side 2 følgende i vedtaket for ytterligere detaljer i prosessen frem til vedtaket ble fattet.

LV reiste sak for tingretten ved stevning av 30.04.08. Norskog har hatt stilling som partshjelper, jf. tvisteloven (tvL) § 15-7. Saksøkt etter stevningen var NOA staten v/ Miljøverndepartementet v/ Klagenemnda for miljøinformasjon, og søksmålet gjaldt gyldigheten av Nemndas vedtak hva gjaldt punktene 1 og 2 sitert ovenfor. Søksmålet mot staten ble senere trukket på bakgrunn av statens anførsel om at saksøkt i tvisten skulle være « den som har fremsatt det omtvistede kravet », jf. forskrift av 04.12.03 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon.

Påstanden ble senere endret fra å gjelde vedtakets gyldighet til å gjelde vedtakets innhold, nemlig plikten til å fremlegge de nevnte kartene. Rettens vurdering vil likevel innebære en prøvelse av rettsanvendelsen i vedtaket. Faktum er partene i all hovedsak enige om.

Saksøkerens påstandsgrunnlag

Miljøinformasjon

LV anfører prinsipalt at den informasjon som er beskrevet i spørsmål 1 og 2 fra NOA, sitert ovenfor, ikke er miljøinformasjon, jf. mlinfl. § 2, og om den er miljøinformasjon faller den likevel utenfor hva « enhver » har krav på å få av informasjon om en virksomhet etter mlinfl. § 16 første ledd.

§ 16 første ledd inneholder et kvalifiserende element: « som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet ». Dette må forstås på samme måte som i regnskapslovgivningen, det vil si at man kun behøver å oppgi informasjon som er vesentlig. Dette vilkåret er ikke oppfylt i denne saken.

Videre kan man ikke ha plikt til å gi informasjon man ikke er pliktig til å ha. LV har vært innovative og skaffet seg stor kunnskap om sin virksomhet. Å måtte oppgi denne til « enhver » ville gi et negativt incitament til LV og andre virksomheter som er innovative og skaffer seg større kunnskap enn de har plikt til.

Forretningshemmeligheter

Subsidiært, dersom informasjonen faller inn under mlinfl. § 16, kommer unntaksbestemmelsen i § 17 første ledd bokstav c) til anvendelse.

Det er i denne sammenheng vist til at en part etter forvaltningsloven (fvl.) § 19 første ledd bokstav b) ikke gis innsyn i dokumenter som inneholder forretningshemmeligheter som « andre » kan utnytte i næringsvirksomhet. At slik informasjon er unntatt partsinnsyn etter fvl. taler for at retten « enhver » har til informasjon etter mlinfl. i alle fall ikke går lengre.

Mesteparten av den informasjon som finnes om LVs skog er tilgjengelig. Offentlige registre har opplysninger om bonitet, og kart over veier er også tilgjengelige. Ved å få informasjon om lokaliseringen av den hogstmodne skogen vil interessenter med kunnskap om skogsdrift ganske nøyaktig kunne finne volumet og beregne kostnaden ved å vinne ut tømmeret. Slik informasjon gir en forhandlingsposisjon det er uønskelig å gi. Det ville videre være et brudd på konkurranseloven om man ga slik informasjon frivillig, og det vil gi dårlig harmoni i regelverket om man tolket mlinfl. slik at det foreligger en plikt til å gi slik informasjon.

Den type informasjon det er tale om her må av nevnte grunner LV få gi NOA på sitt kontor om de ønsker. Konstateres det en plikt til å gi slik informasjon på detaljkart, enten papir eller elektronisk, vil også konkurrenter kunne kreve det og utnytte informasjon til ugunst for LV.

Form

Etter mlinfl. § 18 første ledd kan informasjonen gis i den form LV anser hensiktsmessig. Det innebærer at den også kan gis muntlig. LV har tilbudt seg å gi informasjonen muntlig og vise frem kart på eget kontor. På den måten er muligheten for misbruk liten, og det må samtidig være tilstrekkelig til å ivareta NOAs behov.

Saksøkerens påstand

1. Løvenskiold-Vækerø er ikke forpliktet til å fremlegge detaljkart (1:10 000) over alle areal med hogstklasse V og detaljkart (1:10 000) over all skog med bestandalder over 120 år.
2. Løvenskiold-Vækerø og NORSKOG tilkjennes sakens omkostninger med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Nemndas vedtak er riktig. Til de enkelte anførsler fra LV anfører NOA:

Miljøinformasjon

Begrepet miljøinformasjon i mlinfl. må tolkes i lys av Rådskonferansen av 07.06.90, Grunnloven § 110b, Århuskonvensjonen av 1998 og formålsbestemmelsen i mlinfl. § 1. Den informasjon NOA har etterspurt er midt i kjerneområdet for mlinfl. § 2.

Videre omfattes informasjonen av mlinfl. § 16. Til ordlyden i bestemmelsen anføres det prinsipielt at kvalifiseringen « ikke ubetydelig påvirkning på miljøet » bare knytter seg til « innsatsfaktorer og produkter ». Reservasjonen for uvesentlighet kommer bare inn dersom det kreves informasjon LV ikke har, og gjelder ikke fakta LV er i besittelse av. Det er således ikke avgjørende om LV har mer informasjon enn de er forpliktet til.

Subsidiært anføres det at skogen for LVs del er den vesentligste innsatsfaktoren, og LV plikter å ha kunnskap om hvordan ulike typer skog fordeler seg på eiendommen. Det vises til mlinfl. § 9, jf. § 16. Det er av grunnleggende betydning for NOA å få innsyn i hvor den gamle skogen er. Dette for å kunne påvirke så vel kommune som Fylkesmann ved deres avgjørelser av hogstmeldinger, og det ville også vært av stor betydning i forhold til å kunne påvirke ved utformingen av den kommende markaloven. Informasjon er nødvendig for å oppfylle NOAs vedtektsbundne formål, og det ville forenkle deres oppfølging betydelig om man hadde denne informasjonen tilgjengelig på papir eller elektronisk.

Forretningshemmeligheter

Det er ikke tilstrekkelig begrunnet at den geografiske plasseringen av skogen som nevnt i de to spørsmålene fra NOA er av forretningsmessig betydning. Det vises til Nemndas vurdering på s. 9 følgende, hvor Nemnda ikke finner at informasjonen er konkurransesensitiv i den grad LV anfører. Nemnda har også vist til at informasjonen faktisk ikke er hemmeligholdt, idet NOA er gitt tilgang til informasjonen i møte. Unntaket i mlinfl. § 17 første ledd bokstav c) kommer derfor ikke til anvendelse.

Form

Informasjonen må gis skriftlig eller i elektronisk form. Den er altfor omfattende til å overføres muntlig eller til at det er tilstrekkelig å vise fram kart i møter. LV har allerede informasjonen elektronisk, så det er ikke byrdefullt å oversende det. Videre er det mulig å filtrere ut informasjon fra kartene slik at man kun gir den informasjon NOA ber om. NOA er dessuten en organisasjon basert på frivillige arbeidere, slik at man er avhengig av å få utlevert fysisk eller elektronisk materiale som de frivillige kan arbeide med på kveldstid. Av disse grunner er det klart nok ikke tilstrekkelig å invitere til et møte på LVs kontor for å gi informasjon.

Saksøktes påstand

1. Løvenskiold-Vækerø Carl Otto Løvenskiold er i samsvar med Miljøklagenemndas vedtak datert 14.02.2008 forpliktet til å fremlegge kartmateriale i målestokk 1:10.000, elektronisk eller papirmessig, over skogarealer i hogstklasse 5 og skog med bestanddeler over 120 år.
2. Naturvernforbundet i Oslo og Akershus tilkjennes sakens omkostninger med tillegg av lovens forsinkelsesrenter fra forfall og til betaling skjer.

Rettsens vurdering

Saken reiser derfor først og fremst spørsmål om tolkning av enkelte av bestemmelsene i miljøinformasjonsloven. Rettspraksis om de spørsmål saken reiser finnes etter det retten kjenner til ikke, og forarbeidene til loven blir dermed av vesentlig betydning for tolkningen. Loven skal « bidra til å operasjonalisere retten til miljøinformasjon etter Grunnloven § 110 b », jf. [Ot.prp.nr.116 \(2001-2002\)](#) s. 7, og sørge for at norsk rett oppfyller kravene i Århuskonvensjonen av 1998.

Miljøinformasjon

Forutsetningen for saken er at den informasjon NOA har etterspurt fra LV er « miljøinformasjon » i den forstand begrepet er benyttet i mlinfl. § 2. Bestemmelsen definerer begrepet miljøinformasjon som blant annet « *faktiske opplysninger og vurderinger om ... miljøet* », jf. første ledd bokstav a).

Det følger av § 2 annet ledd at « *Med miljøet forstås det ytre miljø...* » Skogen er klart nok en del av det ytre miljø. Det fremgår imidlertid av [Ot.prp.nr.116 \(2001-2002\)](#), heretter benevnt « proposisjonen », s. 40 flg. at geografiske opplysninger ikke nødvendigvis er miljøinformasjon i lovens forstand, selv om de i utgangspunktet faller inn under den vidtfaavnende ordlyden i § 2. Det avgjørende må være hva informasjonen gjelder, og det vises i denne sammenheng til proposisjonen side 42:

« Miljøinformasjon må være informasjon som sier noe om tilstanden til « miljøelementer » slik som uttrykt i Århuskonvensjonen, for at det skal kunne anses som miljøinformasjon. For eksempel vil kartfestet informasjon om forekomst av forurenset grunn, områder av særlig verdi for biologisk mangfold eller verneområder, være å regne som miljøinformasjon. »

Den informasjon det er tale om i denne sak er informasjon om hvor skogbestander i hogstklasse 5 bestander med alder over 120 år befinner seg. Skog i hogstklasse 5 er hogstmoden skog, som i de aktuelle deler av Oslomarka har en alder som etter forklaringene for retten

kan spenne fra 60 år i produktive områder til 120 år og eldre i mindre produktive områder. Den informasjon NOA har etterspurt gjelder med andre ord den geografiske plasseringen av bestandene av den eldste skogen på LVs eiendom.

Professor ved universitetet på Ås, Sigmund Hågvar, har forklart at det er i de eldste delene av skogen man finner det klart største biologiske mangfoldet. Mange arter er avhengige av dødt trevirke for å eksistere, og død ved er det naturlig nok mest av i gammel skog. Ifølge Hågvar er det når skogen når hogstmoden alder og senere at det begynner å utvikle seg interessante miljøer med hensyn til artsmangfold. Det største mangfoldet finnes imidlertid i den aller eldste skogen.

På bakgrunn av ovennevnte mener retten at informasjon om lokalitetene av skog eldre enn 120 år og skog i hogstklasse 5 er informasjon om « områder av særlig verdi for biologisk mangfold », som proposisjonen blant annet viser til, og informasjonen må derfor fall inn under miljøinformasjonsbegrepet i mlinfl. § 2.

Det neste spørsmål blir da om NOA har rett til å få denne miljøinformasjonen fra LV.

Innledningsvis vil retten trekke et skille mellom *informasjonen selv*, i dette tilfellet informasjon om geografisk plassering av skog i hogstklasse 5 og skog med bestandsalder over 120 år, og *bæreren av informasjon*, i dette tilfelle detaljkart i målestokk 1:10.000. I denne saken betyr det at når retten i det følgende vurderer informasjonskravet under § 16, tas det ikke samtidig stilling til på hvilken måte LV eventuelt har plikt til å gi og/eller ha slik informasjon. Mlinfl. § 16 lyder slik:

« Enhver har rett til miljøinformasjon fra virksomhet nevnt i § 5 annet ledd om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. »

For ordens skyld nevnes at det ikke er tvilsomt at LV er en virksomhet som nevnt i § 5, som § 16 henviser til.

Retten til miljøinformasjon tilkommer « enhver », og krever ingen nærmere begrunnelse. Neste del av setningen innebærer først at informasjonen må gjelde « forhold ved virksomheten », og deretter et kvalifikasjonskrav i den forstand at det bare gis rett til informasjon om forhold ved virksomheten som kan medføre « en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet ». Ordlyden er laget med mønster i regnskapsloven § 3-3, jf. proposisjonen s. 82. For ordens skyld nevner retten at NOAs anførsel om at siste del av setningen i § 16 første ledd, « som kan medføre... », ikke viser tilbake til « forhold ved virksomheten », men bare til « innsatsfaktorer og produkter », åpenbart ikke er riktig.

Retten til miljøinformasjon henger sammen med plikten til å ha slik informasjon, jf. mlinfl. § 9. Reglene i § 9 og § 16 er utformet med samme ordlyd, og bestemmelsene må ses i lys av hverandre, jf. proposisjonen s. 154:

« Til sammen skal § 9 og § 16 sikre allmennhetens krav på miljøinformasjon og rett til informasjon om de sider ved virksomheten som har en ikke ubetydelig virkning på miljøet, samt den enkelte virksomhets bidrag til de samlede miljøproblemene. »

Det må etter dette vurderes om den informasjon som fremgår av LVs kart, dvs. lokalisering av skog i hogstklasse 5 og bestander eldre enn 120 år, er informasjon LV plikter å ha. Har LV plikt til å ha denne informasjonen etter § 9, vil « enhver » også ha rett til å få den etter § 16, med mindre unntakene i § 17 kommer til anvendelse. Retten er således enig med LV i at LV ikke har plikt til å fremlegge mer informasjon enn man har plikt til å ha, og det blir dermed avgjørende hvor langt denne plikten etter § 9 rekker.

Proposisjonen nevner på s. 155 forhold som « generelt er relevante å vurdere » under § 9, og dermed § 16. Det nevnes blant annet « påvirkning på biologisk mangfold og forbruk eller utnyttelse av naturressurser, både biologiske ressurser og andre naturressurser. » Når uttrykket « påvirkning » er brukt i proposisjonen er det neppe kun siktet til forhold hvor påvirkning allerede

foregår, noe som også fremgår direkte av ordlyden i § 9: « kan medføre...påvirkning ». Hensikten med bestemmelsen må være å gi en plikt til å skaffe informasjon som gjør det mulig å unngå at driften av virksomheten medfører negativ miljøpåvirkning. Dette taler for at skogeieren har en plikt til å ha informasjon om hvor skog av spesiell betydning for det biologiske mangfoldet er, som ifølge professor Hågvars forklaring først og fremst er gammel skog i alder ned til og med hogstklasse 5.

Skogbruket står i en spesiell stilling i forhold til miljøinformasjonsloven, da driften er direkte knyttet til utnyttelse av naturressurser. Det vises til proposisjonen s. 156, som Nemnda også har vist til:

« Virkninger på naturressurser og biologisk mangfold kan i prinsippet forårsakes av enhver virksomhet, i ulik grad. I forhold til kriteriet « ikke ubetydelig miljøpåvirkning » er det særlig viktig å ha kunnskap om hvorvidt virksomheten kan berøre truede eller sårbare arter, leveområder for truede arter, andre områder av særlig verdi for det biologiske mangfold, eller vernede områder. Andre viktige forhold er driftens omfang og driftsmåter og deres påvirkning på naturgrunnlaget.

Særskilte spørsmål i denne forbindelse knytter seg til virksomhet som direkte er knyttet til utnytting av biologiske naturressurser, slik som fiske, skogbruk og landbruksvirksomhet.

Dette temaet har nemnda drøftet under pkt. 4, og i stor utstrekning vist til sin tidligere avgjørelse i Ulvig Kiærsaken. I Ulvig Kiærsaken kom Nemnda til at

« i forhold til skogbruksnæringen er retten til miljøinformasjon i utgangspunktet ... begrenset til innholdet i Levende Skogstandardene samt de særskilte reglene som gjelder for skogregistrering og skogbruksplan, jf. skogbruksloven § 5. »

Vurderingen av hvilken plikt en virksomhet har til å ha miljøinformasjon må selvsagt vurderes selvstendig etter miljøinformasjonsloven § 9. Men skogbruksloven av 2005 nr. 31 stiller krav til skogeieren på områder som også omfattes av miljøinformasjonsloven, og det er forutsatt en kobling mellom de to regelsettene som klart nok gjør skogbruksloven relevant for forståelsen av miljøinformasjonsloven.

Det fremgår av så vel skogbrukslovens formålsbestemmelse, § 1, og forarbeidene til loven, [Ot.prp.nr.28 \(2004-2005\)](#) s. 18 og s. 30 følgende, at loven skal sikre en balanse mellom utnyttelse og vern av skogen. På side 78 fremgår det uttrykkelig at loven har til formål å sikre biologisk mangfold.

Skogbruksloven § 5 har regler om skogbruksplan, og det følger av § 5 annet ledd at skogbruksplanen er offentlig. Alle skogeiere plikter imidlertid ikke å ha skogbruksplan. Av forarbeidene til skogbruksloven fremkommer følgende i spesialmerknadene til § 5, [Ot.prp.nr.28 \(2004-2005\)](#) s. 80:

« § 5 bygger ikke på eit generelt krav om at alle skogeigarar skal ha skogbruksplanar. Utgangspunktet for vurderinga er forvaltaransvaret i § 4 der ein har lagt til grunn at den enkelte eigaren skal stå fritt innan rammene av lovverket til å forvalte eigen skog, og at eigaren har ansvar for å ta tilstrekkelege og rette miljøomsyn (« fridom under ansvar »). »

Skogbruksloven § 5 pålegger altså ikke i seg selv skogeieren å utarbeide skogbruksplaner, som skal omfatte « oversikt over skog- og miljøressursane på eigedommen », og etter det som er opplyst for retten har LV heller ikke blitt pålagt noen plikt til å ha en slik av noen kommune, jf. § 5 tredje ledd. Men som det fremgår av sitatet ovenfor, følger det av skogbruksloven § 4 at en skogeier har plikt til å « ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog » i kraft av det såkalte « forvalteransvaret ». I dette ligger en kobling til miljøinformasjonsloven. Det vises til [Ot.prp.nr.28 \(2004-2005\)](#) s. 80:

« Føresegna legg til grunn at skogeigaren skal ha « oversikt over » miljøverdiane ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Plikt til å ha oversikt over miljøverdiane følger av miljøinformasjonslova. Føresegna i skogbrukslova er kopla til den aktiviteten skogeigaren gjer i skogen. Føresegna må tolkast på same måte som føresegnene i miljøinformasjonslova. Har skogeigaren fått utarbeidd skogbruksplan, krev dette ikkje meir enn det som står i planen. Har han ikkje slik plan, må han vite like mykje som ein slik plan ville vist, og ta dei same omsyna. »

Det synes etter dette klart at lovgiver med « miljøverdier » i skogbruksloven mener forhold av en slik art som også faller inn under anvendelsesområdet for mlinfl. § 9 og 16. Dette støttes også av en uttalelse i [Ot.prp.nr.28 \(2004-2005\)](#) s. 45 annen spalte, siste avsnitt. Noe annet ville også gi disharmoni mellom regelsettene.

Selv om det fremgår at miljøinformasjonsloven og skogbruksloven er ment å gi skogeieren den samme plikt til å ha informasjon, gir begrepsbruken i skogbruksloven et klarere og mer tilpasset uttrykk for innholdet i plikten til å ha informasjon for skogbrukernes del enn den mer generelt utformede bestemmelsen i mlinfl. § 9. Ordlyden i skogbruksloven § 4, sett i sammenheng med begrunnelsen for den slik det er redegjort for i forarbeidene, taler for at en skogeier har plikt til å ha informasjon om hvor i skogen områdene av størst betydning for biologisk mangfold er. Retten ser etter dette ikke behov for å vurdere i hvilken utstrekning Levende Skogstandardene også stiller krav til skogeieren om å ha tilsvarende informasjon.

Det skal avslutningsvis under dette punkt knyttes noen bemerkninger til uttrykkene « forhold ved virksomheten ... som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av miljøet », jf. mlinf. § 16 og § 9.

LV har anført at informasjon om skogens alder og beskaffenhet ikke er informasjon om « forhold » ved virksomheten. Mlinfl. § 16 gir imidlertid som konkret eksempel på « forhold » at dette bl.a. kan være virksomhetens « innsatsfaktorer ». Skogen er utvilsomt en vesentlig innsatsfaktor for en skogbruksvirksomhet som LV, og informasjon om skogens alder og beskaffenhet er derfor informasjon om virksomheten i miljøinformasjonslovens forstand.

Ved vurderingen av muligheten for miljøpåvirkning må det også være relevant å se hen til størrelsen av LVs eiendom. LV eier og forvalter 430.000 mål skog i marka i Oslo og Akershus. Som den klart største skogeier i Osloområdet vil LVs utnyttelse av skogen i utgangspunktet kunne påvirke så å si den samtlige gammelskogen i Osloområdet, som altså er de områdene av størst betydning for det biologiske mangfoldet. Vesentlighetskriteriet i § 16 og § 9 må derfor anses oppfylt. For ordens skyld nevnes at det ikke er noe som tyder på at ikke LV selv ønsker å forvalte skogen til det beste også for det biologiske mangfoldet eller allmennhetens interesser, men skogeierens intensjoner er ikke gjort til vurderingstema i § 16, jf. uttrykket « kan medføre... ».

Retten mener etter dette at informasjon om lokalisering av skog i hogstklasse 5 og med bestandsalder eldre enn 120 år omfattes av mlinfl. § 16, og derfor er informasjon NOA og andre har krav på.

Selv om det ikke er avgjørende for ovennevnte konklusjon, vil retten også vise til skogbrukslovens regler om hvilken informasjon som skal være offentlig. Skogbrukslovens § 5 annet ledd annet punktum har bestemmelser om offentlighet av informasjon, med henvisning til miljøinformasjonsloven. Bestemmelsen lyder slik:

« Oversikter over miljøverdiane som kjem fram gjennom skogbruksplanlegginga skal vere offentleg tilgjengelege, jf. lov 9. mai 2003 nr. 31 om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet »

Det følger av bestemmelsen at dersom informasjonen om miljøverdiene som LV plikter å ha etter § 4 var kommet til uttrykk i en skogbruksplan, skulle den vært offentlig tilgjengelig etter miljøinformasjonsloven. Det harmonerer da ikke godt med mlinfl. § 16 og § 9 om retten til å få informasjon skal være direkte avhengig av om informasjonen er nedtegnet i en skogbruksplan.

Det avgjørende må være om informasjonen etter sitt innhold er miljøinformasjon som skogeieren plikter å ha. At informasjonen ikke har kommet til uttrykk i en skogbruksplan kan imidlertid ha betydning for på hvilken måte eller i hvilken form informasjonen skal gjøres offentlig, noe retten kommer tilbake til.

Konklusjonen ovenfor støttes av lovens formål. Loven skal gjøre det lettere for den enkelte, derunder miljøorganisasjoner som NOA, å skaffe seg informasjon om miljøet og hvordan den enkelte virksomhet påvirker eller kan påvirke miljøet. Ved å gis slik informasjon skal allmennheten kunne delta i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet, jf. mlinfl. § 1. I dette tilfellet ønsket NOA informasjon for å øve påvirkning i forbindelse med utformingen av ny « markalov », og slik virksomhet må anses å ligge i kjernen av lovens formål.

Loven kan åpenbart føre til interessekonflikter mellom den som ønsker informasjon og den som skal gi den, men de mest uheldige virkninger overfor de som etter § 16 har plikt til å gi informasjon er søkt avhjulpet gjennom unntaksbestemmelsene i § 17, som retten skal komme tilbake til nedenfor. Det vil som nevnt også være et spørsmål om i hvilken form informasjon eventuelt skal gis, jf. § 18.

Oppsummert har retten under dette punkt kommet til at informasjon om lokalisering av skog i hogstklasse 5 og skogbestander eldre enn 120 år er miljøinformasjon, og at den gjelder forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av miljøet. Den er derfor informasjon som LV plikter å ha etter miljøinformasjonslovens § 9 sammenholdt med skogbrukslovens regler. Da omfattes informasjonen samtidig av mlinfl. § 16 første ledd, som gir utenforstående rett til å få den.

Forretningshemmeligheter

LV har anført at unntaksbestemmelsen i mlinfl. § 17 første ledd bokstav c) kommer til anvendelse. Bestemmelsen lyder slik:

*« Krav om miljøinformasjon kan avslås dersom
c) informasjonen som etterspørres angår tekniske innretninger og
framgangsmåter, samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av
konkurransmessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som
opplysningen angår. »*

Bestemmelsen i mlinfl. § 17 har samme ordlyd som forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 om tushetsplikt, og samme anvendelsesområde, jf. proposisjonen s. 171.

Retten mener at informasjon om plassering av skog i ulike hogstklasser og aldersbestander klart må anses som informasjon som angår « drifts- eller forretningsforhold », da LV er en stor skogbruksvirksomhet. Det springende punkt er om hemmelighold er nødvendig av konkurransemessige hensyn.

LV har anført at kart over bestandenes lokaliteter er den eneste informasjonen om LVS skog som ikke allerede er tilgjengelig. Dersom konkurrenter eller kjøpere av trevirke gis tilgang til denne informasjonen kan de sammenholde den med annen tilgjengelig informasjon, så som kart over veier og opplysninger om skogens bonitet. De vil da kunne danne seg et temmelig nøyaktig bilde av LVs kostnad ved utvinning av tømmeret. Dette vil i sin tur gi informasjon som kan utnyttes til ugunst for LV ved forhandlinger om pris.

Retten oppfatter her LV slik at anførselen om å holde tilbake informasjon av konkurransehensyn etter sin begrunnelse henger sammen med den atter subsidiære anførselen om at LV må få velge på hvilken måte informasjonen gis, jf. mlinfl. § 18. Retten er enig i at vurderingen av på hvilken måte informasjon gis i enkelte tilfeller kan være av betydning for den konkurransemessige vurderingen, og vil komme tilbake til dette forholdet.

Bestemmelsen i § 17 første ledd bokstav c) og den tilsvarende bestemmelsen i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 er behandlet blant annet i proposisjonen s. 114 annen

spalte flg:

« offentlighet omkring opplysningene må kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for virksomheten, enten direkte eller ved at konkurrenter utnytter opplysningene »

Dette temmelig vide utgangspunktet er noe modifisert lenger ned i samme spalte og på s. 115 første spalte:

« Hvilke opplysninger som omfattes av taushetsplikten, vil bero på om virksomhetens behov for hemmelighold er mer eller mindre beskyttelsesverdig og i hvilken grad allmenne hensyn tilsier at opplysningen må kunne utleveres. Kjerneområdet for taushetsplikt etter bestemmelsen vil ut fra dette være opplysninger om produksjonsmetoder og produktutvikling og lignende som konkurrenter kan bruke på tilsvarende måte i egen virksomhet.

...

Ut fra dette synes det klart at forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 ofte ikke vil være til hinder for at miljøopplysninger som knytter seg til virksomheter, utleveres. Det er først og fremst i de tilfellene der miljøopplysningene vil avdekke sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder og lignende som ikke allerede er kjent, at taushetsplikten vil gjøre seg gjeldende. »

Til slutt nevner forarbeidene i proposisjonen s. 115 første spalte at

« forutsetningen for at forretningshemmeligheten har beskyttelse etter § 13, at den faktisk er hemmelig. Med det menes at den ikke er kjent eller tilgjengelig - enten generelt eller innenfor den bransjen hvor opplysningene er aktuelle. Dette er særlig aktuelt for sammensetning av produkter. »

Som utgangspunkt er retten enig med LV i at informasjon som gjør det mulig å kalkulere kostnaden ved å utvinne tømmeret kan være konkurransesensitiv, med den begrunnelse LV har anført. Kunnskapen vil gi innsikt i LVs fortjenestemargin, som åpenbart vil være av betydning i forhandlinger om pris. Dette taler for rett til hemmelighold.

Det er imidlertid flere forhold som trekker i retning av at informasjonen likevel må oppgis etter miljøinformasjonsloven. For det første er den type informasjon det her er tale om sentral i forhold til miljøinformasjonslovens formål, og det vises til rettens drøftelse av dette ovenfor. På den annen side er det etter bevisførselen noe uklart hvorvidt informasjonen om plassering av skog i hogstklasse 5 og skog eldre enn 120 år er så sentral for å gjøre seg opp en mening om kostnaden ved utvinning som hva LV har gitt uttrykk for. Det er mange faktorer som kan påvirke denne kostnaden, og alle er formodentlig ikke like lett tilgjengelige.

For det andre kan det stilles spørsmålsteget ved hvorvidt dette er « hemmelig » informasjon i den forstand at den ikke er tilgjengelig for andre. En skogkyndig kan formodentlig dels ut fra flyfotografier, som har vært nevnt under hovedforhandlingen, og dels ved egne undersøkelser i skogen danne seg et bilde av skogens sammensetning, og dermed skaffe seg den samme informasjonen som fremgår av de kart som NOA har etterspurt. At dette vil være en omfattende og ressurskrevende jobb fordi LV besitter store skogarealer kan ikke endre dette synspunktet prinsipielt. Videre har NOA blitt tilbudt informasjon i møter på LVs kontor. Det er holdt ett møte, hvor det ble gitt opplysninger og vist eksemplere fra kartmaterialet. Informasjonen er således rent faktisk ikke holdt hemmelig, bare gitt i en annen form enn NOA har ønsket.

På bakgrunn av ovenstående mener retten, under noe tvil, at informasjon om lokalisering av skog i hogstklasse 5 og skog med bestandsalder over 120 år ikke er informasjon som i dette tilfellet faller inn under mlinfl. § 17 første ledd bokstav c).

Som retten også tidligere har vært inne på, vil en bransje som skogbruket formodentlig i en del tilfelle i relasjon til miljøinformasjonsloven måtte finne seg i en plikt til å gi informasjon i større omfang enn mange andre bransjer, da driften er så nært knyttet til utnyttelse av ressurser som er en del av « miljøet » i lovens forstand. For ordens skyld nevnes også at en slik plikt til å gi

informasjon neppe er problematisk i forhold til konkurranselovens regler, slik LV har anført, og det henvises kun til formålsbestemmelsen i konkurranseloven § 1.

Form

Retten har kommet til at NOA har rett til å få informasjon om den geografiske plasseringen av LVs skog i hogstklasse 5 og med bestandsalder over 120 år. Som retten innledningsvis var inne på under drøftelsen av mlinf. § 16, innebærer likevel ikke dette nødvendigvis at NOA har rett til å få utlevert kartmateriale fra LV i målestokk 1:10.000 på papir eller elektronisk, slik de har bedt om.

Mlinfl. § 18 første ledd lyder slik:

« Den som får krav om miljøinformasjon, kan utlevere informasjonen i den formen vedkommende anser hensiktsmessig. »

Det er ovenfor vurdert hvilken informasjon LV har plikt til å ha. LV har utarbeidet et detaljert og omfattende kartmateriale i målestokk helt ned til 1:10.000 hvor denne informasjonen kommer til uttrykk. Disse kartene er « bærerne » av informasjonen, og LV må etter ordlyden i § 18 første ledd kunne velge å gi informasjonen på annen måte enn ved å utlevere papireksemplarer eller elektroniske versjoner av disse kartene. Slik retten ser det må dette følge allerede av at LV neppe er forpliktet til konkret å utarbeide så detaljerte kart over sin skog som dette for å oppfylle sin plikt til å ha informasjon etter mlinf. § 9 jf. skogbruksloven § 4. Forutsetningen for å velge en annen måte å oppfylle informasjonsplikten på må imidlertid være at den alternative informasjonsmåten tilfredsstiller hensynene bak reglene om rett til informasjon, som retten skal komme tilbake til.

Forarbeidene til loven peker som begrunnelse for regelen i § 18 første ledd først og fremst på at det vil kunne være uhensiktsmessig eller kostnadskrevende å stille særlige formkrav til private virksomheter, jf. proposisjonen s. 84 første spalte. Dette hensynet kommer ikke inn i denne sak, da kartene allerede finnes både i på papir og i elektronisk form, og det derfor vil være både enkelt og rimelig å oversende dem.

Etter rettens syn må imidlertid også andre hensyn enn de som er spesielt nevnt i forarbeidene kunne hensyntas. Uttrykket « anser hensiktsmessig » viser til en vurdering fra den som har informasjonen sin side, hvor mange forhold vil kunne være av betydning. I denne sak vil hensynet til å ta vare på sine forretningsinteresser være aktuelt. Selv om retten har kommet til at unntaket i § 17 første ledd bokstav c) ikke gir LV rett til å holde tilbake informasjonen saken gjelder, vil de hensyn som talte for tilbakehold trekke i retning av at LV gis en viss mulighet til å kontrollere i hvilken form informasjonen gis.

Dersom det konstateres en plikt til å utlevere detaljkart i målestokk 1:10.000, som LV etter rettens oppfatning ikke en gang er forpliktet til å ha, vil LV samtidig miste muligheten til å kontrollere hvem som gis tilgang til kartene, og muligheten for misbruk av dem blir større. Dersom LV derimot kun gis en plikt til å gi informasjonen muntlig, ved samtidig å påvise områdene på kart på sitt forretningssted, vil det hensyn LV har påberopt i stor utstrekning ivaretas, samtidig som NOAs mulighet til påvirke i beslutningsprosesser ivaretas. Alternativt bør LV gis muligheten til å kunne gi informasjonen ved kart som ikke i like stor grad som kartene i målestokk 1:10.000 avslører detaljer, men som samtidig ivaretar informasjonsbehovet for NOA og andre etter miljøinformasjonslovens formål. Det kan i forhold til sistnevnte formål ikke være nødvendig å ha tilgang til så detaljerte kart som i målestokk 1:10.000. Oversiktskart med påvisning av hvor bestandene av gammel skog er må i så måte antas å være tilstrekkelig.

NOA har anført at det er upraktisk å få informasjon fra LV ved å møte opp på LVs kontor for å få muntlig informasjon og å se kart. Dette fordi NOAs arbeidere er frivillige, som gjør jobben for NOA på kveldstid, og trenger å ha kartene for hånden da. Retten har forståelse for dette synspunkt. Saken gjelder imidlertid etter påstanden plikt til å utlevere kart i målestokk 1:10.000 over skog i hogstklasse 5 og med bestandsalder over 120 år, og da følger det av ovenstående at retten mener LVs plikt etter mlinf. § 16 ikke strekker seg så langt.

Etter dette har retten kommet til at NOA ikke kan gis medhold i sin påstand om at LV har plikt

til å utlevere *kart i målestokk 1:10.000* over skog i hogstklasse 5 og med bestandsalder over 120 år, selv om NOA har krav på *informasjon* om de samme forhold.

Oppsummering - saksomkostninger

Retten har kommet til at informasjon om geografisk plassering av LVs skog i hogstklasse 5 og skog med bestandsalder over 120 år er « miljøinformasjon » som faller inn under mlinfl. § 16. Videre mener retten at unntaket i mlinf. § 17 første ledd bokstav c) ikke kommer til anvendelse i denne saken, men at LV må kunne velge å oppfylle plikten til å gi informasjon på annen måte enn ved å fremlegge detaljkart i målestokk 1:10.000.

Etter dette har NOA fått medhold i sine anførsler bortsett fra de som gjelder hvordan informasjonen skal gis. I resultatet har derfor LV fått medhold, da retten tar LVs påstand til følge basert på LVs atter subsidiære anførsel.

Etter tvisteloven (tvl.) § 20-2 første ledd har LV krav på å få erstattet sine saksomkostninger av NOA. Retten mener imidlertid at bestemmelsens tredje ledd bokstav a) kommer til anvendelse, med den følge at NOA fritas for sitt omkostningsansvar i sin helhet. Saken har budt på rettslig tvil. Så vidt retten kjenner til har spørsmålene saken reiser heller ikke tidligere vært prøvet av domstolene, og begge parter har anført at det er et behov for en rettslig avklaring. Dette understrekes også av at Norskog har opptrådt som partshjelper på LVs side, mens en avdeling av Norges Naturvernforbund har vært motpart. Saksomkostninger idømmes derfor ikke.

Slutning

1. Løvenskiold-Vækerø, Carl Otto Løvenskiold er ikke forpliktet til å fremlegge detaljkart (1:10 000) over alle areal med hogstklasse V og detaljkart (1:10 000) over all skog med bestandsalder over 120 år.

2. Saksomkostninger idømmes ikke.

HENV: KMI-2007-11 OT.PRP.NR.116 2001* OT.PRP.NR.28 2004*

